

Greppa Näringen rådgivning
-våtmarksmodul 14 A-

av Peter Feuerbach, Hushållningssällskapet Halland, Lilla Böslid, 310 31 Eldsberga.

18 jan 2011

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

<i>Fastighet</i>	A Mellby 1:22, B Mellby 23:1
<i>Namn</i>	A Lars Björnberg, B Hasse Persson
<i>Adress</i>	A Mellby 431 Björngård 312 96 Laholm, B Mellby 421 Persfält 312 96 Laholm
<i>Tel</i>	A 070-8123244, B 0430-23180 070-2518377
<i>Kundn/Persnr</i>	A 570321-4691, B 460523-4634
<i>Lägesnamn</i>	Skyddsdammen
<i>Jordart</i>	Lera
<i>Markanvändning</i>	Åker
<i>Tillringsareal (ha)</i>	40 ha
<i>Tillrinning från (%)</i>	Åker: 95 Bete:0 Övrigt: 5
<i>Avstånd till hav</i>	5 km
<i>Bidrag t biol mångf. (stort, måttligt, litet)</i>	Måttligt. Gynnsamt för groddjur.
<i>Anmärkning/ Målsättning</i>	Mycket bra fosfor- och kvävefälla samt utjämningsmagasin för dagvatten.
<i>Dimensioner damm, Våtmarksområde</i>	Dammyta ca 0,4 ha, våtmarksområde ca 1 ha. Maxdjup 2 m.
<i>Uppskattad kostnadsram</i>	Inom 160 000– 180 000 :- skr

Topografi och skifte, förutsättningar

Strax öster om industriområdet Mellby i Laholms kommun ligger detta skifte som skall detaljplaneras för etablering av ett 30-tal fastigheter för boende och div verksamheter. Planområdet kommer med ena långsidan att ha sin gräns 100 m från Smedjeåns strand.

Invid ån finns här ett större samfällt lertag samt en större och två mindre märgelgravar. Två av dessa kan öppnas upp på ena sidan och knyts samman genom en smal ca 150 m lång våtmark.

Den kan grävas in i åkerslätten och massorna lyfts ner på den smala terrassen som kantar Smedjeån. Inga överskottsmassor uppstår.

Utloppet bör utföras reglerbart och med en utjämnande funktion för plötsliga flöden vid kraftig nederbörd samt för att kunna fånga upp ev utsläpp från området.

Vy mot norr. Planområdet på åkern till vänster och terrassen med Smedjeån till höger.

Principskiss över föreslagen anläggning.

Sannolikt behöver sträckan under vallen grävas om och blandas med lermassor från utgrävningen uppe på åkern. För att vallen skall vara motståndskraftigt mot översvämningar och maskinellt lättskött föreslås följande mått gälla:

- Platt vallkrön 3,5 m brett
- Släntlutningar båda sidor 1:3
- Säkerhetsavstånd vallbas till åkanten 3m
- Vallhöjd max 200 cm.

Tillrinningsområdet har bestämts med hjälp av täckdikesplaner. Sandområdet längst i väster dränerar naturligt ner till alven. Grundvattengradienten bedöms luta ner mot Smedjeån.

Avvägningsbehov, skattade schaktmassor och dimensioner

Skiftet har vägts av längs några linjer. Resultatet visar att planen är tekniskt genomförbar.

Detaljprojektering utförs före genomförandet.

Till vallbyggnation behövs 2000 m³ lermassor som tas från åkerkanten. Det blir inga överskottsmassor. Transportavståndet blir ca 30m i genomsnitt. Vallerna skall byggas med ett körbart krön och släntlutningar på 1:3.

Vattendjupet blir som djupast sannolikt 2 m i de redan utgrävda delarna i mangelgravarna. Det genomsnittliga vattendjupet blir ca 90 cm. Dammytan kan bli ca 0,4 ha och våtmarksområdet ca 1 ha.

Hänsynstagande

En anmälan om vattenverksamhet måste lämnas in till Länsstyrelsen. Planområdet har redan varit föremål för ett samråd där. Sannolikt finns inga hinder för våtmarksprojektet, då de biologiska värden i anslutning till märgelgravarna förblir intakta och vallbyggnationen placering och utformning inte hindrar friluftslivets rörlighet utmed ån.

Vallen kommer att bestå av ren lera och stå stabil även vid extrema översvämningshändelser.

Entreprenad

Projektet kan genomföras under torra väderleksperioder. En riktigt stor grävmaskin eller en kraftfull bandschaktare är lämpliga för detta projekt.

Ord på vägen

Vallarna skall byggas körbara så att de kan slås av maskinellt för att undvika igenväxning i framtiden. Platsbristen gör att slänterna inte kan läggas upp riktigt flacka. Skötseln dvs avslagning av uppkommande trädvegetation måste därför genomföras med hydraularm burna redskap. Skötseln och biologisk mångfald underlättas /gynnas av att nivåreglera dammen, så att den håller lågt vatten på sensommaren och vintern samt högt vatten under våren och hösten. Lågt vatten på vintern är också viktigt med tanke på ev skridskoåkande.

Områdets invånare bör instrueras om dammens funktioner och installationer för skydd mot ev utsläpp.

-Vid besöket har lämnats information om regler för ekonomiskt stöd, våtmarkers olika funktion och utformning samt utformning med hänsyn till framtida skötsel. Litteratur har lämnats i form av Peter Feuerbachs och John Strands våtmarksböcker.

-Hushållningssällskapet Halland avråder från att använda data från detta dokument som enda underlag för upphandling och projektgenomförande.

-Denna rådgivning är finansierad gemensamt av Svenska Staten och Europeiska unionen.

Tel till handläggaren av våtmarksstödet:
Länsstyrelsen Halland, Hans Bjuringer, 035-132 000